Skalbe, Kārlis
Ka es braucu Zeemel-
meitas luhkotees

PG
9048
S5K3

Uniwersała Biblioteka

K. Skalbes

Kà es brauzu Seemełmeitas luhkotees

Peterburgâ
A. Gulbja apgahdibâ

Latweeschu „Universalà Biblioteka"

Nr.		Kap.
1/2.	**W. sh. Getes**: Fausts, l. data, tulk. J. Rainis	20
3.	**Bjernstjerna Bjernsona**: Kad jaunais wihns seed . . . tulk. A. Janson	10
4.	**M. Lermontowa**: Demons (ar Lermontowa biografiju), J. Raina	10
5/6.	**I. Turgenewa**: Pawasara uhdeni, tulk. K. Skalbe	20
7.	**L. N. Tolstoja**: Dsihwais mironis, tulk. A. Buhmanis	10
8.	**Henrika Ibsena**: Swehtki Solhaugâ, tulk. J. Rainis	10
9.	**K. Skalbes**: Pasemigàs dwehseles, noweles	10
10.	**W. sh. Getes**: Dsejas, tulk. Aspasija . .	10
11.	**I. Turgenewa**: Pirmà mihlestiba, tulk. K. Skalbe	10
12.	**G. Hauptmana**: Hannele, tulkojis J. Rainis	10
13/15.	**H. Manna**: Skolotajs Mehsls, romans, tulk. A. Buhmanis	30
16.	**L. N. Tolstoja**: Welns, tulk. A. Buhmanis	10
17.	**Augusta Deglawa**: Leelà Lawise . . .	10
18.	**L. N. Tolstoja**: Wiltotais kupons, tulk. A. Buhmanis	10
19/20.	**W. sh. Getes**: Jaunà Wertera zeeschanas, tulk. Aspasija	20
21.	**Friedricha Hebbela**: Judite, tulkojis Lihgotnu Jehkabs	10
22.	**I. S. Turgenewa**: Punins un Baburins, tulkojis Antons Austrinsch	10
23.	**K. Skalbes**: Latwju Dainu isласе I, druwas un darba dseesmas. Ar Kr. Barona preekschw.	10
24/25.	**G. E. Lessinga**: Natans Gudrais, tulkojis J. Rainis	20
26/27.	**Prof. S. Gintera**: Dabas finibu wehsture, tulkojis K. Swingewitschs	20
28.	**L. N. Tolstoja**: Muhks Sergijs, tulkojis J. Jansons	10

K. Skalbes

Kà es brauzu Seemeļ-meitas luhkotees

Peterburgâ
A. Gulbja apgahdibâ

Grahmatu drukatawa „Hanſa“, Rigâ, Marijas eelâ Nr. 2

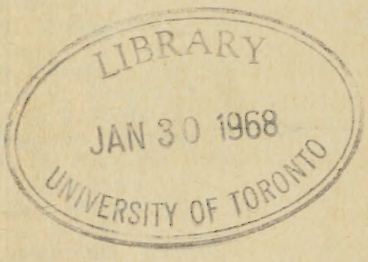

PG
9048
S5K3

Kahds juhrneeks man paſtahſtija ſchahdu paſaku.

* * *

Man bija jauna ſirds, gluſchi jauna, neeewainota un ſtipra, kà tikko iſ zepla nemta kruhſe, kuras glaſura neweenâ weetâ wehl naw eedauſita . . . Kur peeſit, tur ſkan.

Wina bij karſta. Neredſamas leeſmas karſeja winu ſarkanu, un ta pluhdinaja pa manàm dſihſlam karſtas aſinis.

Kà pawaſara ſtraumes aiſrauj ſew lihdſ kraſtmalas kokus un atſtahj winus tur, kur noplok, tà manas ſtraujàs aſinis rahwa mani kaut kur prom.

Un es atſtahju ſemo, peleko tehwa mahjinu kluſajâ meſcha lihkumâ un dewos pahr brahļa uſarto kalnu tahļumâ, neſkatidamees, kur kahjas eet, ſtraujeem, neapdomigeem ſoleem kuhlenodams pa kukurſchneem un welenam. Es biju kà ruhzoſchs akmens kalnu ſtrautâ.

Pahr mani aiſpluhda ſilà debeſu juhra. Aiſ manis palika winas tumſchi-ſakais egļu kraſts. Weena pehz otras no kraſta atdalijàs gaiſchas mahkonu laiwinas, ſelta ſchkeeſnam rakſtitàm ſehgelem, un rihta wehjâ ſchuhpodamàs, peldeja pahr manu galwu tahļumâ.

Laiwinâs ſehdeja ſaules meitas, mirdſoſchâs ſihļu wirknês, milſchi, ſpoſcha wara brunâs, ar leeſmaineem ſobeneem.

Saules meitas dseedaja ilgas; milschi stahstija warondarbus, un winu stahsti bij kà is miglas pluhdeem kahpjoscha birse rihta sahrtumâ.

Pahr mani peldeja leela laiwa, ugunigàm schwihtram gar malam. Winâ stahweja augsts milsis, pelekâ mehteli, tumschu matu wainagu ap galwu. Wina azis kà diwas kwehles raudsijàs us seemeleem.

Silu gabalinu milsim pa preekschu brauza weena saules meita. Winsch peebrauza tai klaht. Winas masà laiwina kà balts uhdens roses seeds peelipa pee milscha leelàs laiwas sahneem, un es dsirdeju, kà milsis stahstija winai par Seemelmeitu, kura dsihwojot aiss juhras, dimanta pili un wijot brihnumainus staru wainagus. Semes dedsigakee jaunekli brauzot winas luhkotees, un droschakam un waronigakam no wineem ta pasneedsot staroscho wainagu un nosehdinot to sew lihdsàs us dimanteem apbehrtas gultas.

Laiwas peldeja un nosuda tahles miglâ.

Klupdams pa arumeem, es steidsos winàm pakal. No milscha stahsta mana sirds peelija pilna ilgu, kà osola muzina jauna, ruhgstoscha wihna.

Atstahdams tehwa mahju, pats nesinaju, kur eju. Tagad sinaju, ka eju us juhru un braukschu Seemelmeitas luhkotees.

* * *

Pa bruhneem arumeem, pa plawam, pa purweem pahr grahwjeem, pa escham starp saleem tihrumeem es gahju arweenu us preekschu.

Aiſ kokeem ſtarodama nogrima ſaule. Wiſàs malàs pluhda krehſla, kà kluſi, tumſchpeleki uhdeni. Laudis pameta ſawus darba rihkus un bailigi paſuda kokos paſlehptàs buhdinàs. Durwis aiſwehrdamàs notſchihkſteja, logos eeplihwoja baltas uguntinas.

Zelineeki nogreeſàs no baltà leelzeka pa tumſchàm wihtolu un klawu gatwem, klaudſinaja pee aiſkrampetàm durwim un galwas noduhruſchi gaidija, kad eelaidìs.

Es neklaudſinaju ne pee weenàm durwim. Man nebij bail no tumſas. No manas ſirds, kà no awota, tahlu pa preekſchu pluhda ſahrta gaiſmas upe . . .

Gahju deenas, gahju naktis. Kahdâ rihtâ uſkahpu retàm preedem apauguſchâ kraſtâ un newareju eeraudſit aiſ wina neka zita, kà debeſis.

Waj te jau bija paſaulei gals? Ne, te wina tikai wehl ſahkàs: tur juhra tahlumâ ſapluhda kopâ ar debeſim . . . Un pee kraſta ſtahweja laiwina un netahlu no kraſta kugis ar baltu ſehgeli, kà milſigu pazeltu ſpahrnu.

Gawiledams es dewos lejâ, metos laiwinâ un biju uſ kuga. Un ko es noſtahjos pee ſtuhres, pahr mani pahrlaidàs kà wehſa, peleka ehna, aiſ muguras iſdſirdu kà platu ſpahrnu ſchwihkſtonu, ſehgele peepuhtàs un kugis dewàs taiſni uſ ſeemeleem.

Brauzu deenas, brauzu naktis. Jo tahlak tiku juhrâ, jo augſtak wilni ſchuhpojàs, jo trakak auloja mans kugis.

Juhra palika arweenu weentulaka. Reti paſchahwàs kugim garam bars kaiwu, aſo ſpahrnu galeem gar buram noſchnahzot, reti baltà ſehgele paſpihdeja, ſadila un iſgaiſa tahkumâ.

Tad ari tas wiſs noſuda, un manâ preekſchâ iſplehtàs plaſcha, muhſchiga weentuliba . . .

* * *

Ap mani kauza wilni, kà iſſalkuſchi wilki un mans kugis neſchehligi dauſija winu platàs, balti ſaboſtàs muguras. Daſchs duſmâs ſaſlehjees, brehkdams atplehta putojoſchu rihkli, gribedams manu kugi noturet un ſaberſt ſawos ſchokkos, bet mans „Jaunais Spehks" ar weenu ſiteenu pahrſchkehla wina ſalos ſchokkus un lepni pahrlaidàs pahr wina ſalimuſcho muguru . . .

Tad pamalê parahdijàs balti, ſawadi kuſtoſchi mahkoni, bet tee nebija mahkoni, tee bija ledus kalni.

Tur ſahkàs Seemelmeitas walſts. Tee bija winas baltee milſchi, kas ſche klajumâ iſnahkuſchi ſpehkojàs. Es redſeju, kà tee draudoſchi brahſàs weens otram wirſû, greeſdami weens otram pretim ſimteem mirdſoſchu ledus ſchkehpu, kà wini brahkſchkedami ſaſlehjàs milſigâ blahkî un ar breeſmigu trokſni ſabruka un iſſchkihda pa juhru gabalgabalos. Un man garam ſahka eet plati ledus gabali, ſawas ſalàs pawehderes gar kuga ſeenam berſedami.

Es atrados Seemelſemes wahrtos. Gar abàm puſem, ſchkehpus draudoſchi iſſlehjuſchi, ſtahweja ledus milſchi, pa widu lihkumu lihkumeem aiſſteepàs

plata ſprauga, pa kuru dauſijàs augſti wilni ſaſchkihduſchu ledus ſmadſenu.

Un ſchkehrſu pahr ſcho ſpraugu guleja Juhras Milſenis, iſſteepees kà tumſcha ſala. Wina platàs purſlas bija uhdeni, wina uſpampuſchàs azis zaur ſnaudà peewehrteem wahkeem ſpihdeja kà zepta atſpihdums zaur durwju ſchkirbu un wina nahſis ſchnahza gaiſà duhmos eetihtus dſirkſtelu wirpulus.

Zaur peldoſcheem ledus gabaleem brahſdamees, mans kugis gahja neſwehram pretim.

Weens no baltajeem milſcheem ſagroſijàs un neſteigdamees iſnahza man pretim. Kugis, droſchi iſflehjis ſawas oſola kruhtis, dewàs winam wirſù un eezirta ſawu aſo peeri wina ſahnos. Azumirkliš... un milſis ſahka grihlotees: breeſmigi brihkſchkedami wina kauli ſabruka, bet wina ſmagà galwa nokrita uſ kuga un ſaſchkihda gabalgabalos, notaſchkidama wiſu kugi ar baltu ſmadſenu putru.

Kugis eekungſtejàs, noſwehràs uſ weeneem ſahneem un ſahka ſlihdet atpakaļ.

Tuwojàs nakts, nahza tumſa, bet pee debeſim mirdſeja ſwaigſnes.

Kugis lehni peldeja ſahnſch, un es domaju: „Kadehl man braukt taiſni gar neſwehra ſchaunam? War jau braukt ar lihkumu, war jau nobraukt pili no otras puſes . . .“

Un ſkatidamees trakojoſchà wilnu laukà es pagreeſu kugi taiſni uſ to puſi, uſ kuru winſch peldeja . . .

* * *

Juhra pamaſam norima. Kugis ſchuhpojàs pa lehſneem, meerigeem wilneem.

Maſa miglina kuhpeja pa wineem, un winâ tihdamees, peldeja kugim pa preekſchu balti, meerigi putni, omuligi gurkſtedami, te parahdidami ſawas platàs muguras, te paſuſdami miglas ſchkeedràs, it kà lihſtu kur ſiltumâ gulet . . .

Jo tahlak es brauzu, jo migla beeſeja un kahpa arween augſtak. Wina glaudàs man ap rokam, kruhtim, waigeem, ſilta un zaurſpihdiga, kà apſwihdis ſtikls. Wehja aprautee, ſuhrſtoſchee waigi, ſaſprehgajuſchàs, aſinainàs rokas patihkami juta winas peeglauſchanos. Wina apnehma manus lozekkus kà ſilta wanna: manas ſtingri ſawilktàs ſpehka ſaites iſmihkſcha un iſſteepàs winas walgumâ, lozekki peepluhda kà ar ſwinu, galwâ juka domas . . . Es atſpeedos uſ ſtuhres un puſmeegâ, puſnomodâ redſeju, kà miglâ nogrima ſilganà tahle . . . pahr manu galwu iſauga kà balti pluhdi un ſlinki ſchuhpodamees aiſklahja debeſis. Winos noſlihka wiſas ſwaigſnes . . . rihti un wakari ſapluhda kopâ weenâ maſâ. Es wairs neſinaju, waj mans kugis peld uſ ſeemeleem, waj uſ deenwideem, waj winſch peld, waj ſtahw uſ weetas. Wiſs zeets un twerams it kà iſgaiſa ſem manàm kahjam, es paſaudeju apſinu, ka eſmu uſ kuga . . . man tikai likàs, ka es grimſtu, grimſtu kà ſiltâ peenâ . . .

Neſinu, zik ilgi tà biju brauzis, kad atjehdſos. Waj bija deena, waj bija wakars, waj rihts — neſinu: paſaules waigu aiſplihwuroja ta pate

gaiſchà migla. Debeſu ſkaiſtàs azis bij zeeſchi aiſtihtas.

Un kà zaur aiſſwihduſchu logu es ceraudſiju tahlumà uſ juhras kà tumſchu lihdumu, pahr kuru bij iſmehtati ſaſlaiſtijuſchees koka gabali. Aiſkuſis wehjinſch neſpehzigi dweſa noſchlukuſchàs burâs. Kugis ſmagi wilkàs pa tikko kuſtoſcho juhras wirſu. Jo wairak winſch mani tuwinaja ſawadajam lihdumam, jo baigaki man palika ap ſirdi: aina ſahka noſkaidrotees un iſſlatijàs kà peldoſcha kapſehta, pahr kuru ſaſlaiſtijuſchees ſaluhſuſchi kruſti, ſtarp kureem wareja manit kà pelekas ſkrandas — waj no wainagu lentam waj . . .

Tuwak brauzot melnàs kopas auga arween leelakas, un es redſeju, ka tee bija beigti kugi. Daſchi bija jau pilnigi iſjukuſchi, uſ daſcheem wehl turejàs aiſluhſuſchi maſti, ſmagi noſwehruſchees uſ weenu puſi. Pee weena, otra weſelaka maſta wehl karajàs ſatruhdejuſchas ſehgeles, kà pelni pee iſgruſduſchas ogles.

Zik tahlu azis ſneedſa — wiſa juhra bij pilna kugu truhdoſcheem lihkeem. Tahda ſehkle! . . .

Wehjſch mirdams tikko elpoja, kugis pamaſam ſtahjàs. Es redſeju, ka newareſchu wairs apbraukt ſchai kapſehtai apkahrt . . .

Kugis krakſchkedams uſgulàs uſ akmeneem. Plats wilnu gredſens aiſſchuhpojàs ſihkakeem ween, ſihkakeem ween gredſentineem . . . tad iſſteepàs un noklusa, kà mirejs peh beidſamà elpas wilzeena.

Iſmiſis raudſijos zaur ſalauſto maſtu meſchu un

pamaniju tahlumâ peleku ſemes ſtrihpu. Kugis bija beigts, bet es wehl wareju glahbtees. Dreboſchàm rokam raiſiju walâ laiwu un bihdiju pahr kuga malu juhrâ. Laiwa nogahſàs, apſchkeeſdama mani ar ſiltu, puhſtoſchu uhdeni, un palika ſchuhpojotees ſtahwam. Sehju reepu pee malas un laidos lejâ ... Laidos lejâ, un man bija ſkumjas un kauns, it kà kahds, meerigi ſmeedamees, buhtu ſaturejis man rokas un eeſplahwis waigâ.

Eekahpu laiwâ un bihdijos uſ preekſchu, airejos un neſkatijos atpakaļ, jo uſ kuga iſlaidees kahds guleja un ſmehjàs, — tàs pats, kas bij ſaturejis man rokas un eeſplahwis waigâ, uſ kuga iſlaidees ſmehjàs ...

* * *

Aliſ miglas guloſchà ſemes ſtrihpa iſauga arween beeſaka un ſahka arweenu wairak noſkaidrotees. Un es eeraudſiju uſ winas rindâ ſaliktus naminus, tik weenadus, kà tirgotaja pagalmâ ſakrautas tabakas kaſtes: wiſi wini bija weenadâ augſtumâ, weenadâ leelumâ. Katram bija durwis taiſni paſchâ widû un ſarkans ſkurſtenits uſ jumta taiſni paſchâ widû.

No tahleenes ſkatotees nemaſ newareja domat, ka tàs ir mahjas: neleelàs ſpraugas ſapluhda kopâ, un iſlikàs, itkà uſ lehſnà kraſta guletu tumſchi peleka ſeena. Neweens tornits, neweens augſtaks, ſawadaks mahjas tſchukurs nepazehlàs pahr ſcho weenmuligo walni ...

Kraſtam tuwojotees es maniju kaut ko ſawadu ...

Pirmâ brihdî pats nesînaju, kas schis sawadais ir, to sapratu tikai tad, kad netahlu no krasta mana laiwa usgulàs us smiltim un es, atstahjis winu, bridu basàm kahjam pa seklo, sasilusscho plantschku, ar kuru sche beidsàs warenà juhra: lihds schim debess mala bij palikusi no manis weenmehr weenadâ attahlumâ. Zik strauji ar' nebiju zentees winu sasneegt, — ta muhscham palika tahla, un tas bija winas skaistums. Tagad es nomaniju, ka ar katru soli teeku winai tuwak, un us smilts isgahjis redseju, ka ta nolaidàs aiz mahjam semê kà peleki balta seena, un skursteni bija eekwehpinajuschi winâ melnas strahwas . . .

Man bija sweschi kahrtigee, tschetrkantainee namini, sweschas semàs, nokwehpuschàs debesis . . . kahjas leedsàs mani tahlak nest, un es pakritu us peleka akmena smiltis.

Sehdeju un domaju — pats nesinu, ko . . . Spalgs kweezeens, pilns nahwes schaubmu un ismisuma, eegreesàs manâ nomozità, samulsuschâ sirdi. Un tuwakàs mahjas preekschâ es eeraudsiju galdu. Uz ta galda guleja kahds dsihwneeks, isssteeptàm kahjam. Weens bij pahrmetees schkehrsu pahri un galwu pazehlis klausijàs wina kleegschanâ. Uzstraukumâ winam bij nokrituschas tupeles, bet winsch ta, likàs, pawisam nemanija: tik galwu pazehlis klausijàs zuhkas kweekschanâ. Otris, baltâ skotelê, atlozitàm rokam, tureja kaut ko kustona kaklâ. Pee wina kahjam saleezees mass puisens, kreklinâ, tureja blodu, un melns asinu loks lija blodâ.

Kweekſchana dila ween, dila ween teewaka, kà urgſtoſcha lahſteku urdſina, un winâ atſkaneja neſpehzigas aſaras. Kaujamais brihtinu guleja pilnigi meerâ, tik wina kleedſeens dila teewaks ween, teewaks, un no kakla uſ blodas bij melns aſinu loks . . .

Tad kaujamà kahjas ſarahwàs un iſſteepàs atkal uſ galda; aſinu loks iſjuka un tumſcha ſchalts nokrita uſ puiſena rozinas. Speedſeens ſteepàs arweenu ſihkaks un drebedams iſdſiſa.

Tad zilweks nolaidàs no zuhkas un mekleja ar kahjam tupelu; puiſens dewàs iſtabâ, preezigi ſkatidamees pazeltâ rozinâ. Wihri eelika pihpes ſobos un ſahka barokli ſchkehrſt. Un winu tuklajos waibſtos ſpihdeja ſilts dſihwneeku preeks.

Netahlu no wineem pahris ſunu, meerigi noguluſchees, grauſa kaulus, un wahrna uſ mehſlu kaudſes kaut ko ſtaipija.

Es aiſwehru azis . . .

Tad iſdſirdu ap ſewi balſis, un galwu pazehlis redſeju, ka ap mani laſas ſahrti, nobarojuſchees zilweki, mihkſtos mehteliſchos. Wini ſahka mani lihdſzeetigi iſjautat, un es, kà pa ſapneem, teem atſtahſtiju ſawus peedſihwojumus, pats gandrihſ neſinadams, ko runaju. Tee klauſijàs manâ ſtahſtâ, it kà tas wiſs wineem jau buhtu ſinams, it kà wini noklauſitos to tikai tadehl, ka tas apſtiprinaja winu domas, it kà wiſs tas zitadi nemaſ newaretu buht, un preezajàs par mana zelojuma gala iſnahkumu. Wini manâ nelaimê mekleja attaiſnojuma ſawai

dſihwei, atrada to un preezajàs . . . Wini eſot iſbraukuſchi tàpat un nonahkuſchi tàpat ſchaî Meera un Peetizibas Malâ, kur waldot pilniga laime un meers. „Jaunibas idealiſms! . . . karſtas aſinis . . . Neprahtigi ſapni! . .“ wini weens zaur otru runaja, un es noſkumis ſehdeja uſ akmena.

„Labſirdigais, Labſirdigais!“ aiſ manis ſatſchukſtejàs, kahds man ſahka labwehligi plikſchkinat uſ pleza, un es eeraudſiju pawezu apalu ſejinu, apalu wehderinu un apalu mihkſtu rozinu uſ ſawa pleza.

„Nebehdà neko!“ apalais wihrinſch runaja: „dſihwe te buhs laba. Skatees, kahdi te wiſi apwehluſchees (winſch jautri pamirkſchkinaja ar azim un parahdija uſ apkahrtſtahwoſcheem). Es wineem wiſeem eſmu palihdſejis. Es mihlu jaunus zilwekus, man patihk, ka wini teek uſ preekſchu. Nebehdà neko! Ja tew truhkſt, ko eeſahkt dſihwot, es doſchu ſchkinki galas un kahpoſtu nem no mana kubula, zik gribi. Mana meita Wabulite tew iſwahris . . .

Tu eſi atnahzis taiſni muhſu goda deenâ: ſchodeen mums leelàs zuhku behres. Nahz lihdſ un eſi muhſu weeſis!“

Wini pazehla mani no akmena un bihdija few pa preekſchu uſ mahju puſi . . .

Iſtabu preekſchà bija iſlikti gari galdi. Pa atwehrtàm durwim wehlàs garaimas. No kehka pagalmâ, no pagalma kehki ſtaigaja ſahrtas meitas, breeſtoſchàm kruhtim, un lika uſ galda ſtarp daſchadàm blodinam un wahzelem kuhpoſchas kahpoſtu blodas.

„Meelasts ir gatawS," Labsirdigais, rokas omuligi berfedams, teiza: „fehdisimees pee galda!"

Wisi apfehdàs. Es ar' nofehdos.

Zik femas, zik femas bij winu debefis! Luhk, tur pee winàm bija fchahwefchanai iskahrta telahdina un ispuhsts zuhkas puhslis; pret katru ehdaju bija debefis eefprausta wina karote, un taisni pahr manu galwu karajàs befmens . . .

Laudis zits aiS zita peezehlàs, panehma no debefim fawas karotes un fahka ehst. Es ari pafneedfos, panehmu weenu karoti un eemehrzu to kahpostos, bet man tee isliksàs reebigi, un es kluSu nobahSu karoti aiS blodas.

Bet Labsirdigais to bija pamanijis. „Aha," winfch teiza: „tu neesi peeradis pee muhSu eemihkotà ehdeena! Wabulit, pafneedf zeeminam medu!"

No galda peezehlàs apaka fkuke, melnàm azim, melneem mateem un nolika man preekfchâ prahwu medus podu un leelu, baltu kruhsi ar peenu.

„Alsdserees peenu, tad war wairak eeehst," wina mani mihligi pamahzija, un winas luhpu kaktinos bij maises druSzinas un medus pilite spihdeja winas foda bedritê. „Es weenmehr usdseros, tad pakruhti nespeesch," wina nobeidSa, ar roku mihksti gar pakruhti nowilkdama . . .

* * *

Kad ehdaju wirkschkinaschana un schnakaschana fahka apkluSt un weens, otrs jau pazehla galwu no fawas blodas, atsteepàs krehslâ, un nosatidamees

treknajoš galaš gabalos, pahrdomaja, waj wehl ehst, waj ne, — winà galda galà peezehlàs kahds wihrs um uslika wehderu us galda.

Tad tas isslehja bahrdu un peesita ar apgraustu zuhkas kaulinu pee sawas blodas. Wisi kluwa usmanigi.

Labsirdigais peeleezàs man pee auss un bijigi tschukstteja: „Praweets Rungis! . . .“

„Godajamee tauteeschi un tauteetes,“ Rungis runaja: „Meera un Peetizibas Malai ir atkal peenahzis tas dahrgais brihdis, kad wina war swinet sawas leelàs zuhku behres. Leelà zuhka ir kauta, no katras blodas mums patihkami ussmaida winas trekna meesa. Uss wisàm luhpam spihd tauki, us wiseem waigeem pilnigs preeks un laimiba. Lai apzeram tad nu, kam mums japateizas par scho laimibu. Jau senee greeki bij eewehrojuschi, ka siltà migla, kura apklahj muhsu semi, dara eewehrojamu eespaidu us zuhku baroschanos; muhsu laikos gan katris behrns sinàs, ka schi migla ir muhsu labklahjibas awots. Kas tad nu mums ustur scho miglu? Tàs ir muhsu semàs debesis, kas aptur gaisa kusteschanos un nelauj winai isklihst. Un ne par to ween mums japateizas sawàm debesim: mums japateizas winàm ari par sawu meeru. Mums nekad naw bijis jaskatas nekur tahlumà; muhsu debesis ir tepat azu preekschà, taisni, tà sakot, paschà deguna galà, kaut kurà weetà ar roku sasneedsamas (te runatajs peelika roku pee debesim). Winas ir tik praktiskas, tik parozigas, ka neweens

mirſtigs zilweks labaku newar wehletees. Wiſs pee winàm tik weegli peeleekams un panemams. Waj tew telahdina ſchahwejama, waj karote noleekama, — iſſteep tikai roku. Kad kaut kas wajadſigs, iſſteep tikai roku un panem. Tas iſſargà muhſu dwehſeles no weltigàm ruhpem un muhſu meeſu no weltigas kuſteſchanàs. Luhk, zaur to mehs eſam paehdufchi un laimigi. Tapehz mihloſim un zeeniſim ſawas debeſis! Uſ to es uſaizinu klahteſoſchos peezeltees no ſehdekleem un weenprahtigi nodſeedat: „Preezigs ſawàs mahjàs . . .“

Wiſi peezehlàs un dſeedaja:

„Preezigs ſawàs mahjàs,
Meerigs dſihwoju . . .“

Dſeedot zentàs weens otru pahrkleegt, laikam gribedami zits zitu pahrſpeht patriotiſku juhtu iſrahdiſchanâ . . .

Bet es ſtahweju un ſkatijos pee mahjam augoſchos kokos. Tee wiſi bija beſ galotnem; ſari iſplehtàs gareniſki, kà polipu rokas, mihkſti un ellaini, kà dadſchu kahti, platàm willotàm lapam, un winu miſâ kuſtejàs balta milla.

„Par ko juhſu koki tik ihſi, par ko wineem naw galotnu?“ man paſpruka.

„Kur t' ſcheem jaſteepjas,“ kahds weenaldſigi atmurdeja.

Ja, te jau nebija ſaules . . .

Neweena putnina ſpahrnu nedſirdeja aiſ lapam ſchmihkſtam. Wehjſch ſchai pamalê ilgi nebija re-

dſets (pat wiſwezakee zilweki newareja wina atminetees), un lapas ſtahweja ſlinki nokahruſchàs, kà nolutuſchas aufis . . .

Laudis peezehlàs no galdeem, iſklihda un iſlaidàs uſ maurinà paklahtàm ſegam iſtabu preekſchâ.

Diwi ſarunajàs.

Weens teiza: „Zik jauki ſchodeen muhſu praweets runaja! Uſ mata tàpat, kà pehrn un aiſpehrn.“

„Ja, un zik ſaprotami!“ otris atteiza: „es paſihſtu katru wahrdu wina runâ.“

„Kahds meers!“ pirmais ſchahwajàs, „azis paſchas weras zeeti.“

„Ja,“ otris, laikam jau eeſnaudees, pa meegam atbildeja.

(Tik ihſas pa laikam bij winu ſarunas: weens kaut ko teiza, ziti peekrita, beigâs wiſi eeſnaudàs.)

Gar wiſu garo pamali nedſirdeja neweena putnina dſeedam.

Wiſi putni groſijàs ſtarp galdeem, uſlaſidami nobiruſchàs druſkas. Wini bija aptuhkuſchi un, kà likàs, pawiſam aiſmirſuſchi lidot. Neredſeju neweena ſpahrnus zilajam. Daſchi g u l e j a, ſem ſpahrneem galwas pabahſuſchi.

Te jau nebija ſaules . . .

Labſirdigam uſlehza uſ zeleem leels, brangs putnis un ſahka laſit druſkas no wina klehpja.

„Lakſtigala,“ winſch teiza, man ar azim pamirkſchkinadams. „Paluhko, kas par ſpalwinu! Karaleene!“ winſch ſlaweja, putna meerigo muguru glaudidams.

„Un galina!“ Labsirdigais paklakschkinaja ar mehli un nowilka ar roku gar luhpam: „Uf Mahrtineem kaufim, tad redsefi, kas buhs par kahposteem!“

„Waj neweens putnis jums te nedseed?“ es jautaju.

„Ne, tur mums jasaka paldees Deewam! No tam mums ir meers. Tà kà neweens gan ne . . . Ko nu no dseedaschanas, lai Deews nedod! Reis weens, nes no kureenes eemaldijees, te sahka dseedat tà, ka ne gulet newareja dabut. Nokahràm gan. Tahds drankis jau tew isposta paschu gahrdako pehzpusdeenas meegu. No ta laika ar' neweens wairs i neeepihkstas — guli kaut kurâ weetâ . . .“

* * *

Es sahku dsihwot „Meera un Peetizibas Malâ“, jeb „Trekno Zuhku semê“, kà winu ar zitu wahrdu sauza.

Man bija mihksts mehtelits, kà wiseem, silta gultina, balta istabina, kà wiseem.

Mihligà Wabulite man wahrija mihligus kahpostus un Labsirdigais labsirdigi plikschkinaja us pleza.

Wiss man bija tàpat, kà wiseem. Laudis tikai brihnejàs, par ko es nebarojotees?

Labsirdigais runaja: „Par ko tu esi tik wahjsch? Par scho laiku tew wajadseja jau kreetni taukos eedsihwotees. Wisi sche ahtri noapakojas, tikai tu paleez tahds pats stuhrains un neaptehsts. Skatees, kà ziti apwehluschees! . . .“

Bet es paliku tahds pats ſtuhrains un neaptehſts. Ikkatrs ſew taiſija maſu laimiti, kà zilas kaktà, duſeja un barojàs; bet mani ſchnaudſa nepaneſamas ſkumjas. Kamehr ſaule un ſwaigſnes bij noſlihkuſchas, man negribejàs ne dſihwot, ne mirt.

Trihs reiſes deenà es iſgahju ahrà, panehmu no debeſim ſawu karoti un kauſu, ehdu, dſehru un noliku atkal pee debeſim. Pee debeſim! . . . Tad es nolihdu ſawà iſtabinà un guleju. Man negribejàs neko redſet, neko dſirdet. Mana dwehſele behga no ſchàs dſihwes, wina apſedſàs ar azu plakſtineem un kungſteja, kà eewainota, bet tik kluſi, ka neweens to nedſirdeja. Mani tureja par meerigu un laimigu zilweku, jo neweens neſinaja, kadehl es dſihwoju aiſwehrtàm azim . . .

Aiſ miglas bij palikuſchi tee rihti, kad aiſ mana loga ſtahweja rihta ſwaigſne un winai garam ſkrehja ſahrti mahkoni. Kà tad gribejàs zeltees un dſihwot! Tagad man rihtos negribejàs atwehrt azu: es ſinaju, ka aiſ loga ſtahw bahlà miglas ſeena, kuru wini te ſauza par deenu.

Pret wakaru ſeena palika peleka, un ta bija nakts. Aiſ miglas bija palikuſi ta karaliſkà ſeme, kura pa nakti eetinàs ſwaigſchnotà ſamtà . . .

Daſchreiſ man uſnahza ahrprahtigas domas: „Ta nemaſ nawa migla, tas ir ſirnekla tihks. Es ſkaidri redſu kuſtoſchus pawedeenus — wiſu ſcho malu ir eetinis breeſmigs ſirneklis. Winſch iſſihſch wiſeem aſinis un atſtahj tikai taukus. Kas ilgaki dſihwo wina tihklà, tas paleek par beſjuhtigu tauku

piku. Un tas naw meers, ko wini flawè, tee ir giftigi twaiki, ar kureem ſirneklis tos apreibina, lai waretu iſſihſt winu ſmadſenes . . .

Winſch ir ſaiſtijis mani ſchaî iſtabâ, winſch ir peedeedſis mani pee ſcha mehteliſcha, winſch peewelkas pee manis, kad es aiſmeegu, un lok manas aſinis. Naktis man reiſem pa meegam iſleekas, ka uhdens pil kaut kur otrâ iſtabâ: tàs manas aſinis kriht ſirnekla rihklê. Kà es ſakuſtos un gribu pamoſtees, ſirneklis aiſbehg un paſlehpjas ſawos tihklos . . ."

Es guleju neſpehzigs un ſaiſtits un man paſcham no ſewis bija kauns. Man gribejàs ſewi aiſmirſt, es ſkatijos no ſewis prom un redſeju uſartu pakalni. Saule gahja pahr kalnu un jauns puika, beſ zepures, baſàm kahjam, kuhlenoja winai lihdſ pa kukurſchneem un welenam, pats neſinadams, kur kahjas leek. Spehziga ſemes ſmarſcha nahza man atminâ: ſemê ir dſihwiba un ſpehks . . .

Un iſmiſis es runaju tumſâ, pats neſinadams uſ ka: „Aprokat mani ſemê un uſſehjat ſahli wirſû! Es gribu atdſimt ſem winas welenam . . ."

* * *

Pee manis nahza Wabulite. Eenahkuſi ta katreiſ nolika uſ mana galda medus podiņu un peena kruhſi.

„Zelees nu! Es tew atneſu medu . . . peenu ar. Uſdſeres, tad war wairak eeehſt," wina teiza, un wiſs winas weenteeſigais waidſinſch ſpihdeja no lab-

ſirdibas un ſirſnibas un medus pilite ſpihdeja winas ſoda bedritê.

Skatijos winâ un man bij winas ſchehl.

Wina bij tik laba un mihla un tomehr tik tahlu no manis, no wiſa, ko neſu ſawâs kruhtis.

„Kadehl wini tewi ſauz par Wabuliti?“ es noſkumis un noſkaitees jautaju. „Tu tak eſi zilweks. Kà zilweku war ſaukt par Wabuliti!“

„Waj tew mans wahrds nepatihk?“ wina brihnedamàs eeplehta azis. „Manam papinam winſch loti patihk. Winſch ſaka, ka es eſot tahda gluda, apaka, kà wabulite (te wina apgreeſàs uſ papehſcha rinki). Reiſ wiſa ſeme buhſchot lihdſena un zilweki welſchotees pa ſemes wirſu kà bumbinas. Tewi jau winſch weenmehr bar un ſaka, ka no tewis nekas neiſnahkſchot, ja tu nelaboſchotees . . . i hi, hi! . . . tu jau eſot kantets, kà dehlis . . . Un kad es ſaimneezibâ rihkojos — man traki patihk ſaimneezibâ rihkotees — tad winſch ſaka: es lodajot kà wabulite. Un tà wini eeſaukuſchi mani par Wabuliti.“

Tad wina lehnaki teiza: „Wiſi gan ſaka, ka tikai apali zilweki eſot ſkaiſti un ka tad nahkſchot tahdi laiki, kur wareſchot guledams eet: nebuhſchot ne jazelas, ne foli jaſper — aiſwelſchotees ween, kur gribeſchot . . . bet man gan tu patihzi par wiſeem labak . . . Kà man ſtahw ſchis lakats?“ wina ſpehji pahrrahwa runu un iſſtahjàs iſtabas widû, melnos matus no peeres atglaudidama un baltà ſihdaina ſtuhrus ſem ſodina pawilkdama.

„Nekas.“

„Nahz, eesim danzot!“ wina steepa man pretim sawas rokas un manis nenogaididama sahka jau greestees: „Lallà, rallà, rallalà.“

„Lallà . . . Nu, par ko tu nenahz!“ wina apstahdamàs sapihkusi eesauzàs.

„Es nemahku.“

„Nemahki! Kas tur nu ko mahzet. Es eemahzischu. Tas tak koti weegli, redsi, schità: lallà, rallà, rallallà . . .“ wina sahka atkal greestees. „Kas tur nu ko nemahzet?“

„Nu tad rotalasimees! Ker mani!“ Un wina nostahjàs us behgschanu un skatijàs pahr plezu us mani, gatawa skreet, plositees, smeetees.

„Es esmu aismirsis rotalatees un smeetees, mani moka nepanesamas skumjas. Kad tu sinatu . . .“ es gribeju winai stahstit; bet skumjas un ismisums bij winai tik swescha, ka ta newareja tam tizet un mani pahrtrauza: „Skumjas, kas schim nu par skumjam! Tu tik esi eedomigs un lepnis. Schis jau zilweks — man nesmuks wahrds. Kà nu danzos ar tahdu, kam tik nesmuks wahrds?“

Wina sapuhtàs, panehma traukus un aisgahja...

Reis wina eenahza pee manis, sarkanà sihda bluhsê. Kruhtis tai bija dsili isgreestas un lehsnajà dobultinà starp winàm glaudàs uguniga rose, glaudàs, kà ar weenu aztinu kahrdinoschi skatidamàs mani, it kà teiktu: „Zik man te labi, kas tew to dos?“

Arì Wabulites peetwihkuschajà waigâ bij kautkas

ſlepens, kahrdinoſchs, kà ſalds noſlehpums, kuru ta man gribeja atklaht.

Wina ſanehma man aiſ rokas un kaifli dweſa: „Nahz, es tew kautko parahdiſchu!“

Mani wilinaja winas leeſmojoſchais ſkaiſtums, es atſtahju ſawu roku winas karſtajâ rokâ un gahju winai lihdſ.

Wina eeweda mani kahdâ namâ, iſweda zaur diwàm, trim glihti eerihkotàm iſtabam un apſtahjàs pee kahdàm durwim.

Te wina palaida manu roku, klauſijàs un elpu eewilkuſi kluſi atwehra durwis.

„Paradiſe!“ wina tſchukſteja un rahdija ar galwu atwehrtajâ iſtabâ.

Bet es ſkatijos un neka neſapratu.

Neleela iſtaba, kuras weenigais logs bija aiſklahts, guleja ſahrtâ krehſlâ. Iſtabas widû pazehlàs diwas ehrtas reekſtu koka gultas, augſteem ſimſoteem kahjgaleem. Winâs apkampuſchees guleja wihreetis un ſeeweete, eetinuſchees baltâs ſihda ſchpizês — diwas, weena otrais peeglauſtas galwas: weena leela, tumſcha, otra balta un ſahrta, kà ahbeles ſeeds. Pee greeſteem ſchuhpojàs ſarkana nakts lampina un ſahrti gaiſmas wilniſchi loſchnaja pa ſchpizem un lija uſ abu ſkuhpſtâ ſaweenotàm luhpam, kà beeſs, ſahrts lihms . . .

„Ta jau ir gulamiſtaba!“ es teizu.

„Gulamiſtaba? . . .“ wina atkahrtoja, brihnedamàs par winas ſwehtnizai doto noſaukumu: „nu, paradiſe jau gul! . . .“

„Waj naw ſkaiſta, ko? Bet mans papinſch war eerihkot man wehl ſkaiſtaku," ta notſchukſteja un notwihkuſi nolaida azis, un winas kruhtis drebeja, kà diwas duhjinas, kad wanags garam laiſchas, un roſe, ſtarp winàm glauſdamàs, uſ mani ar weenu aztinu kahrdinoſchi ſkatidamàs, drebeja un ſmehjàs . . .

Winas notwihkuſchajâ waigâ bija atſihſchanàs un jautajums, bet es nogreeſos, it kà nefapraſtu ne weena, ne otra.

* * *

Mans iſmiſums auga kà leetuwens un ſmazeja mani waj noſt. Es eenihdu pats ſewi, ſitu pats ſewi un kahdâ deenâ, ſobus greeſdams, apliku ſew manſchetes, uſwilku mehteliti, un iſgahjis ahrâ, raudadams wahrtijos dublos . . .

Tur weletajas nolika wahlites pee debeſim. Tàs ſaſita rokas un kleedſa: „Skatatees, ſkatatees, kà tas trako! Skatatees, kà winſch nowahrtijis ſawu mehteliti! Un kahdas manſchetes! Ak tu neſchkihſts, ak neſchkihſts! Wai dee', wai dee'!"

Ap weletajam ſalaſijàs laudis. Tee lamaja un lahdeja mani un uſ mahju ejot man ſchnahza pakaļ akmenu kruſa. Bet es gahju neſteigdamees un akmeni man krita preekſchâ un ſahnos, atſitàs man mugurâ, plezos un kahjàs, un katris ſiteens padarija mani neſpehzigaku un maſinaja manas ſahpes. Leetuwens bij man apkehrees tik zeeſchi, ka tikai ar akmeneem winu wareja aiſdſiht, un ar preeku es

gahju ſem wineem, kà rudeni ſem wehtras purinatàm ahbelem.

Noguris un atſwabinats es pahrnahzu mahjâ un gandrihſ beſ ſamanas pakritu ſawâ gultâ.

Pehz brihſcha pee manis eenahza Labſirdigais. Wina plahnàs uſazis bij ſarautas. Wina labſirdigà luhpa bija nokahruſees un drebeja.

„Waj tahda ir tawa pateiziba, jaunais zilweks? Waj ar tahdu godu tu man atmakſà par wiſu, ko es tew laba dariju? Waj tadehl es tew iſgahdaju weetu muhſu malâ, lai tu manu lihdſpilſonu azis mani kompromitetu? . . . Ja ar' tew bija weenaldſigs mans gods, tad buhtu tak apdomajis par ſewi! Kas ar tewi notiks, kad tu ſchità uſwediſees? Waj muhſu godigee pilſoni tewi te zeetis? Tewi padſihs no weetas, iſdſihs pawiſam no ſemes un tu noſlihkſi juhrâ! Katris pilſonis tura ſwehtu ſawa mehtela godu, bet tu winu wahrti pa dubleem. Kahds nu iſſkatas tas glihtais, godigais mehtelits? Kur nu wairs wareſi ar tahdu rahditees . . .“ un winſch teiza garu, garu ſprediki, mehtela dublainos ſtuhrus rauſtidams, un neredſeja manu aſaru ſtarp dubleem. Winſch runaja, kamehr tam mute iſkalta un ſchokli ſahka ſahpet, tad aiſgahja. Un uſ wina weenteeſigà waiga ſpihdeja ta patihkamà apſina, ka winſch iſpildijis ſawu zilweka peenahkumu.

Bet es apgulos un aiſmigu nomozits un netihrs.

* * *

Un Laimei tika manis schehl, un wina suhtija man sapni. Es newaru atstahstit wina tik skaisti, kà redseju.

Es stahweju us ledus. Bija tà kà agris pawasars. Gaisà bij kaut kas maigs un schkihsts, it kà silts leetinsch patlaban buhtu nolijis, us ledus bij uhdens. Pahr debesim steepàs sahrti-seltainas mahkonu strahwas un malâ guleja roschaini mahkonu kalni. Selts bija nolijis no debesim un wiseja us uhdens. Es smehlu winu ar sauju un skatijos winâ un asaras kahpa man azis. Es jutu, ka man tuwojas kaut kas leels un swehts . . . Pazehlu galwu: wina bija jau klaht, Seemelmeita! . . .

Es winu tuhlin pasinu: winas azis dega sposchums, ar kuru wareja debesis aisdedsinat. No winas skata mahkonkalni bija sarkani un uhdens wiseja kà selts.

Us winas bija salsch ledus sihds, kahjàs pa ledus gabaleem nobraunatàs kurpites sudraba pakawineem. Winas wingree lozekli bija kà tehrauda leeti un ta spehra zeeschi us ledus pakawotàs pehdinas. Winas balss bij kà sprakstoscha uguns pagalite un winas rozina eegula manâ rokâ kà wilnos ismasgats balts akmentinsch. Wina silti speeda manu roku un teiza: „Es sinu, zik karsti tu ilgojees pehz manis un nahzu tewi glahbt."

Wina uslika sawu rozinu us manas sirds, peeleeza galwu, klausijàs un teiza: „Wina ir gluschi nomahkta: migla winu sapeeduse plakanu. Bet mana dwascha dara brihnumus: sem winas ta atkal pazelsees."

Un wina ſahka elpot man uſ kruhtim weegli un ſilti. Kruhtis kaut kas kuſa un kahpa uſ augſchu, un es jutu, ka pa waigeem man lihſt aſaras kà leetus.

„Iſraudi no winas wiſus ſahrnus, lai wina teek atkal ſchkihſta un jauna . . .“

„Tà . . . Saturees, tagad es doſchu winai uguni!“ Un winas dwaſcha ſahka liht uſ manàm kruhtim kà walga werſme.

Manas kruhtis breeda un zehlàs, un es jutu, ka mana ſirds atkal kwehlo.

„Nu tu eſi atkal ſtipris,“ wina teiza un preezigi paſkatijàs man waigâ. Un es paſudu winas ſkata ſahrtâ ſpoſchumâ.

„Tagad nahz, es tew iſrahdiſchu debeſis!“ wina teiza, un winas rozina atkal eegula manâ rokâ kà wilnos maſgats akmentinſch.

Wina ſahka eet, un es gahju winai lihdſ, kà pa ſelta pluhdeem.

* * *

Wina weda mani debeſis. Mehs kahpàm pa roſchaineem mahkonu kalneem, ſchuhpojamees pa maſàm debeſtinam, un wiſs twihka un kwehloja no winas ſkata.

Zelà ſatikàm Rihta Swaigſni. Wina muhs laipni ſweizinaja.

„Kur tu eeſi?“ Seemelmeita tai praſija.

„Eeſchu ſpihdet uſ ta kalna aiſ leelà duhnu purwa. Tur apmaldijuſchees diwi behrni, kas debeſis

mekleja. Wini noflihks rahwâ, ja es neparahdiſchu wineem zelu."

Kà balta guntina wina aiſgahja mums garam un ſpihdedama ſadila tahlumâ.

„Swaigſnes ir manas draudſenes," Seemelmeita teiza: „pa debeſim ſtaigajot mehs beeſchi ſateekamees . . ."

Wina gahja pa preekſchu, kà ſaule, un es peldeju winas gaiſmâ.

Mehs nonahzàm pee augſta mahkonkalna, ap kura galu ſchnahkdamas greeſàs ſneega pahrſlas, kà biſchu ſpeets ap leepu . . . Wiſs kalns drebeja no dobjas ruhkonas. Mehs kahpàm augſchâ. Maſàs ſneega bites twihka Seemelmeitas ſpoſchumâ un ſitàs mums waigâ, kà bahli-roſchainas ahbelſeedu lapas. Stipris wehjſch greeſa winas ap mums rinki, it kà nu m e h s buhtu tas koks, kurâ winas gribeja ſameſtees. Un es eeraudſiju aiſ ſneega pahrſlu tihkla trihs milſigus, noſnigufchus biſchu tropus. Tuwak peeejot man ſahka iſliktees, ka wini kuſtas. Wehl tuwak peecjot es redſeju, ka wini ne tikai kuſtejàs, bet ka wineem bija pat reſnas, zimdotas rokas, kas greeſa dſili debeſis eeſpraufſtus dſirnu kahtus. Paſkatijos uſ augſchu un redſeju, ka tropeem ir leelas galwas, lahſtekam peefaluſchàm bahrdam, ſarkani waigi un maſas, dſirkſtofchas aztinas.

„Tee ir ſneega maleji," Seemelmeita teiza. „Paſkatees lejâ! . . ."

Es ſkatijos un redſeju leelu dublainu lauku. Wezs nabags ar netihru kuli uſ muguras, ſa-

lihzis brida pa dubleem un kà luhgdamees skatijàs gaisâ.

„Seme ir netihra . . .“ Seemelmeita kluſi teiza, un winas balſs paſuda dſirnawu ruhkonâ.

Pahrſlas ſchkihda iſ dſirnawam, ſagreeſàs leelâs mahkonnaſtâs, iſplehtàs pahr lauku un ſahka lehnam ſnigt. Maigi ſchuhpodamàs winas apklahja dublus, apklahja nabaga ſkrandas un glahſtija wina pelekos, noraudatos waigus, kà balti puhpoli. Un newilus es atminejos, kà mahte, no baſnizas pahrnahkuſi, peelika man puhpolſaru pee waiga . . .

„Leez man ar' dſirnas greeſt!“ es dedſigi eeſauzos, bet wina paſkatijàs uſ manu ſihko augumu un ſmaididama teiza: „Ne, preekſch tewis man zits darbs. Eſim tahlak.“

Winas rozina atkal eegula manâ rokâ kà wilnos iſmaſgats balts akmentinſch, un mehs gahjàm tahlak . . .

Weena kalna gals ſahka ſarkt un uſ wina parahdijàs ſili-ſarkani kwehlojoſchi jahtneeki, ſarkanos ſirgos, un aiſſchnahja tahlumâ, kà ugunsgrehks. Winu mati aiſwilnija kà leeſmas, winu ſobeni ſilas dſirkſteles ſchkihla, kruſtodamees.

„Tee ir kahwi,“ Seemelmeita teiza. „Wini ſludina karu meerigàs eelejàs un modina zilwekos leelu zihnu un uſwaru gaidas. Waj tu dſirdi?“ wina klauſidamàs jautaja.

No ſemes kahpa augſchâ aſa ſchnahkona. „Tur tezina ſobenus. Paſkatees lejà!“

Es ſkatijos un redſeju zeemu, pahr kuru leeſmo-

dams drahſàs kahwu bars. Pahr tumſcho mähjeku jumteem noſteepàs kà ſarkans palags, melnee lodſini kwehloja weenâs ugunis. Iſtabu preekſchâ ſtahweja ſeeweeſchi un behrni. Tee bailigi klaigadami rahdija uſ kahweem, un winu waigos bij bahlas breeſmas. Bet jaunekli un wihri ſtahweja ap tezeelam un tehrauds dſeedaja afu zihnas dſeeſmu. Daſchi wehl ſtaigaja ap mahjam, kà eerotſcha mekledami. Weenas durwis atwehràs un pa winàm iſnahza plezigs wihrs, iſkapti rokâ. Winſch meerigi paſchkihra elkoneem kleedſoſcho ſeeweeſchu un behrnu baru, un noſtahjees, raiſija iſkapti no kahta . . . kahtu atdewa kahdai ſeewai, un ar iſkapti peegahja pee tezeela . . .

Weens, pazehlis patlaban no tezeela noņemtu zirwi, wilka ar pirkſtu gar wina ſobeem, wilka waj ir aſs. Pa zirwi wehl noſkrehja tezeela uhdens un kahwu ſarkanajâ gaiſmâ pileja no ſpoſchà aſmena kà aſinis.

Jahtneeki iſklihda un iſdſiſa tumſâ.

„Kur wini paleek?“ es praſiju.

„Tumſa winus norij,“ Seemelmeita atbildeja. „Bet paſkatees, tur jau lafas jauns pulks,“ ta rahdija uſ atkal ſarkſtoſchu kalngalu.

„Padari mani ar' par kahwu!“ es dedſigi ſauzu: „es ar' gribu leeſmot un ſobenu wehzinat!“

„Ne,“ wina manu roku ſilti ſaſpeeſdama teiza: „es negribu, ka tumſa tewi norij. Preekſch tewis man zits darbs. Nahz, eeſim tahlak! . . .“

Mehs gahjàm.

Aiſ kalna lozijàs plata upe. Pahr kalnu bij uſlihzis melns, milſigs, kumpains kalejs, kà wakara mahkonis — uſlihzis, kala kwehloſchu dſelſsgabalu. Ahmuram krihtot leelas, apalas dſirkſteles, kà ogles, bira uhdenî. Un kaleja notwihkuſchais waigs meta ſahrtu atſpihdumu pahr upi.

„Skatees, tagad kalejs aiſgreeſchas, un atdſiſuſchais dſelſsgabals paſuhd ehſê. Saule nogrima Daugawâ. Kahpſim augſchâ!“

Un mehs pazehlamees ſkaidrâ, ſilâ telpâ, kurâ bija tik kluſs, kà ſwehtnizâ. Tur auga jaunas preedites, burwigi ſtarojoſchàm adatinam. Starp winàm ſtaigaja flaiki wihri augſtàm mirdſoſchàm peerem. Tee lauſa ſtarojoſchos ſarus un pina tos wainagos. Lauſchot un glauſchot aſàs adatinas winu ſmalkee pirkſti pahrduhràs un iſ teem pileja aſinu pilites un bega, kà kwehloſchas dſirkſtis, wainaga ſtaros.

„Tàs aſinis wineem tek no ſirds,“ Seemelmeita kluſi teiza. „Tee wainagi ir ſkaiſtaki, kuros kwehl wairak aſins piliſchu. To wainagi ir ſkaiſtaki, kas paſchaiſleedſigaki aſos ſarus lauſch un glauſch.“

Gar debeſs malu ſteepàs wija no tuhkſtoſchgadus wihteem wainageem, kà ſtarojoſchs warawihkſnes loks. Katris peeweenoja winai ſawu wainagu, un wija tika arweenu plataka un ſpoſchaka.

„Paſkatees lejà!“ Seemelmeita teiza.

Skatijos: pa kalna muguru gahja zelſch. No wijas pa winu pluhda balta gaiſma, un iſ tumſchàm eelejam kuhnojàs augſchâ noſmirkuſchi laudis, un drehbes tihridami no duhnam, ſtahjàs uſ zela.

Un Seemelmeitas balſs dimdeja zaur debeſim. „Reiſ ſchi warawihkſnes welwe buhs pilna gaiſmas, kas buhs leelaka un ſpoſchaka, nekà ſaule. Wiſas eelejas no winas tiks gaiſchas, un wiſi kahps kalnos un ſtaigàs pa balteem zeleem. Redſi, kà no katra wainaga teek gaiſchaks un gaiſchaks. Ej, lauſ ſarus un wij wainagus! . . .“

Atkal man tuwojàs kaut kas leels un ſwehts, atkal aſaras ſahka kahpt azis — wina ſkuhpſtija mani, un es pamodos.

Winas ſkuhpſts pazehla mani kà uſ pluhdeem. Es iſgahju ahrâ un ſauzu:

„Moſtatees, moſtatees!“ kleedſu tà, ka miglas ſpraiſchli nodrebeja un kwehpi man nobira uſ galwas: „lai wiſs dimd un trihz: aiſ miglas ſeenam ir debeſs un ſaule un wehſmains rihts! . . .“

Nahwes meegâ guloſchà pamale ſakuſtejàs. Suni ſahka reet, mahjàs atſkaneja dobjas, meegainas balſis, durwis klabeja, kahds apſpeeſtâ balſi ſauza pehz ſtrika, drukni ſtahwi iſkuhnojàs no tumſas un uſſtrita man no wairak puſem. Wini ſaſehja man rokas un kahjas un wilka mani zaur tumſu, pa dubleem un akmeneem kaut kur projam. Wini apſtahjàs; atſlehga nokauza, kahdas durwis blahkſchkedamas atdarijàs, mani pagruhda . . . es kritu kaut kur pahr glumeem akmeneem . . . durwis aiſwehràs un es peezeldamees tauſtijos tumſâ ap mitràm ſeenam.

Bet waj es biju zeetumâ? Ne, es biju brihws! Mana ſirds atkal bija pilna tizibas un ſpehka. Tas

ſtaroja zauri mitrajàm ſeenam, zauri miglas welwei, neaprobeſchotâ tahlumâ.

Uln pakritis uſ ſalmeem, es raudaju, kà zeetumneeks, kas palaiſts brihwibâ. Es biju palaiſts no zeetuma, kur ſeenas bij bahlas deenas un pelekas naktis.

* * *

Sahku domat, un dreḫgnajâ tumſas atwarâ mirdſedami krita man klehpi ſtarojoſchee preediſchu ſari. Es ſehju un glauſchu winus wainagâ, un drihſ wiſs zeetums bija pilns ſpoſchu gaiſmas wilnu . . .

Neſinu, zik ilgi tà ſehdeju. Wairs nebija ne rihtu, ne nakſchu. Mans zeetums ſtahweja paſtahwigi gaiſchs, kà ſaules deena, un ſtarojoſchàs adatinas pinot un glauſchot, laiks aiſgahja nemanot.

Wainags bij gatawš.

Gribeju druſku atpuhſtees un noliku winu ſawâ ehnâ. No kakteem uſpluhda k r e h ſ l a, un es eemigu . . .

* * *

Atſlehga nokauza, un es pamodos. Durwis blahkſchkedamas atdarijàs, un winàs parahdijàs ſarga ſtrupais, ſarkanais purns.

Winſch, panahzees, eeſpehra man ar kahju un teiza: „Zelees, augſtà ſemes teeſa tewi ſauz!“

Schis zilweks man iſlikàs tik noſchehlojami ſtrups, ka es apnehmos iſmehginat pee wina ſawa wainaga ſpehku.

Gahju winam lihdſ, wainagu turedams ſawâ ehnâ . . .

Kad winſch, durwis aiſſlehdſis, apgreeſàs, es uſmetu winam wainagu galwâ.

Breeſmigi pahrſteigts un noſkaitees, tas ſahka ſpkaudit un gainatees, un wainags, kà ſpoſchs ſaules gredſens, nolaidàs tam uſ kahjam. Satrazinatais ſargs mihdija to kahjam, zirta ar ſobenu, bet wainags nebija ne ſamihdams, ne pahrzehrtams: meerigi ſpihdedams winſch guleja ſahlê, kà ſpoſchs ſaules gredſens.

Neſinadams, ko darit, ſargs palika apmulſis ſtahwot.

Wina azis bij iſſpeeduſchàs, ſchokli drebeja.

Pirmo reiſ dſihwê winam bija gadijees kaut kas, pret ko tam nebija eerotſchu, ko newareja ne noſchnaugt, ne ſazirſt, ne ſamihdit.

Netahlu no zeetuma, galwu rokâs atſpeedis, guleja behrns, balkâ kreklinâ, un kahjinas ſchuhpodams ſkatijàs ſahlê.

Wainags ſtaroja zaur ſahli un winâ aiſdegàs miljoneem baltu uguns bumbinu — raſas pileenu.

Behrns peetruhkàs kahjàs, un pilitês brihnedamees, nonahza pee wainaga.

Iſplehtis aztinas, tas ſkatijàs, ſkatijàs — tad peelika pirkſtu. Pirkſtinſch ſahka ſpihdet, kà aiſdedſinata waſka ſwezite. Behrns gawiledams aiſſkrehja pa pagalmu un paſuda tumſchâ jaunekku barâ, kà balts ſneega kamols eglês.

Sargs, no apmulſuma atjehdſees, lahdedamees

bihdija mani uſ preekſchu, bet wainags palika ſahlê, kà ſpoſchs ſaules gredſens . . .

* * *

Mani eeweda kahdâ iſtabâ, kura bij pilna kuhkumainu kroplu, lihkàm paduſem. Tuwaki eeſkatotees es redſeju, ka tee nemaſ nebija kropli: wini bija tikai ſaleekuſchees, un katram bija kaut kas paduſê, tee laikam bija teeſas laudis. Wiſi kluſu gaidija teeſas ſahkſchanos.

Mani eeraudſidami ſtahwot, wini ſatſchukſtejàs, es dſirdeju ſarauſtitus teikumus: „tas neprot godu dot... teeſas iſtabâ tik neprahtigi uſwedas . . . naw paſemibas . . .“ un kahds, mani paſkatijees, pakratija ar galwu un gluſchi ſtipri teiza: „tas ir beigts!“

Iſnahza teeſas ſulainis ar garu koku un ſahka nolihdſinat noleektàs muguras. Winſch gribeja ari mani noleekt, bet tas winam neiſdewàs, es paliku weens pats ſtahwot, kà lihdumâ. Teeſai laikam wajadſeja drihſ ſahktees.

Tad kahds peeduhràs man pee pleza. Es atſkatijos: Labſirdigais!

Neweena pahrmetuma nebija wina ſejâ. Winſch, wareja redſet, man bija wiſu peedewis un gribeja mani glahbt. Paduſê tam bij „lakſtigala“, kuru winſch toreiſ ſolijàs uſ Mahrtineem kaut. Ta groſija galwu un mirkſchkinaja azis.

Man negribot bij japaſmaida. „Noleezees, noleezees!“ Labſirdigais tſchukſteja. „Nebihſtees neko! (kaut gan bailu manâ ſejâ winſch newareja eeraudſit)

es luhkoſchu par tewi aiſrunat. Wabulite lika tewi ſweizinat, un lai tu nebihſtotees . . . Winai ſtipri tewis . . .“

Winſch aprahwàs un ſaleezàs: teeſa nahza. Pazeltu bahrdu, Rungis noſehdàs ſoga krehſlâ un uſlika wehderu uſ galda.

Labſirdigais iſſprauzàs zaur laudim un peegahja pee teeſneſcha.

Lakſtigala eekehrzàs, ſulainis kaut ko paduſê aiſneſa, un pee teeſas galda kluſu ſaruhzàs diwas balſis . . .

Tad ſauza mani preekſchâ.

Rungis panehma kahdu papiru, un winâ ſkatidamees runaja:

„Tu, jaunais zilweks, eſi apſuhdſets, ka paſchâ tanî diwdeſmit zeturtâ meega mehneſcha nakti, kad wiſi guleja ſwehtâ meerâ, eſi pahrdroſchi atſtahjis ſawu gultu weetu, iſgahjis ahrâ un kleedſis tà, ka weſels apgabals ir tizis iſtrauzets no meega. Trokſnis ir bijis tik ſatrizinoſchs, ka daudſ pilſonu wairak naktis naw warejuſchi meerigi eemigt. Tu eſi pahrkahpis ſchàs ſemes ſwehtako likumu: meegu, un tà eſi iſdarijis leelako noſeegumu, kuru kahds zilweks war iſdarit: meera trauzeſchanu. Apſuhdſetais, ko tu uſ tam ſaki?“

„Es preezajos, ka juhſu pilſoni ir dabujuſchi reiſ atwehſinat no meega noſutuſchos ſahnus.“

„Tawi wahrdi ir par daudſ nekaunigi, jaunais zilweks, lai es winus uſſkatitu nopeetni: Es redſu, tu eſi wehl pilns ſehna pahrgalwibas un noſeegumu

eſi iſdarijis jaunibas karſtumâ. Wehl naw par wehlu atgreeſtees! Taws augums ir tikpat labi derigs meerigai tauku audſeſchanai, kà wiſu zitu godigu pilſonu. Kahds loti zeenijams pilſonis grib par tewi galwot. Apſolees wiſas tautas preekſchâ, uſ zeleem ſemodamees, noſchehlot ſawu noſeegumu, naktis pawadit godigi un kahrtigi ſawâ gultâ, tad tew taps peedots. Zitadi tu tapſi iſdſihts juhrâ un ſlihkdams noſlihkſi tur," winſch ſwinigi nobeidſa.

„Jums wairs naw wajadſigs mani iſdſiht: eſmu jau ahrâ no ſchàs ſiltàs, ſchauràs aiſgaldinas, kuru juhs uſzehlat ſew un ſawàm zuhkam. Es nepaliktu te, ja juhs mani ſeetu!"

„Apſtulbotais, tu iſſmej ſawu dſimteni," teeſneſis brihdinaja.

„Te naw mana dſimtene! Schi ſchaurà aiſſproſtotà mala ir preekſch manas mihleſtibas par maſu. Mana dſimtene ir wiſa ſeme!"

„Kas muhſu ſwehtito malu nizina, to wina iſdſen no ſewis. Riht' agri tu greeſiſees atpakaļ juhrâ," teeſneſis bahrgi paſludinaja.

„Ne atpakaļ! Es eeſchu uſ preekſchu, taiſni zaur juhſu debeſim."

„Ej, ej un ſadauſi galwu pee winàm," teeſneſis mehdija.

* * *

Leels lauſchu pulks bij iſnahzis noſkatitees, kà es ſadauſiſchu galwu pee winu debeſim. Suni, noſleenajuſchàm mehlem, gaidija uſ manàm aſinim.

Wabulite iſnahza no ſawas mahjas un ſekoja man, kà bahla ehna. Winas plezi rauſtijàs aiſ raudam . . .

Es gahju garam zeetumam un redſeju ſawu wainagu kahda jaunekla rokâ. Ap winu pulzejàs jaunekli un behrni un winu ſejas ſtaroja wainaga ſpoſchumâ.

„Nahkat man lihdſ, es juhs wedifchu ahrâ no ſchàm ſchnaudſoſchàm miglas welwem!“ es ſauzu.

Jaunekli pazehla wainagu gaiſâ un gawiledami nahza man pakal. Bet winu tehwi rahwa tos aiſ ſwahrkeem atpakal un ſtahjàs ar kokeem un rihkſtem teem zelâ, un mahtes raudadamas ſkahwàs wineem ap kaklu . . .

Wini palika zihnotees, bet es gahju debeſis eekſchâ ar tahdu tizibu, ka miglas ſeena paklauſigi iſſchkihràs, ſpirgta wehſma ſitàs man waigâ un ſpoſcha gaiſma apſchilbinaja azis.

Saule! Debeſs! Juhra! . . .

Atkal wilnos ſchuhpojàs kugis un ſmiltîs gaidija laiwina.

Es laidos no kraſta lejâ, itkà man ſpahrni buhtu iſaugufchi.

Un atkal es biju uſ kuga. Wehja walganee ſpahrni ſchmihkſtedami zehlàs un krita, wilni ſchuhpojàs augſtu. Deenu faule maſgaja mani ſeltâ, nakti ſwaigſnes rahdija man zelu.

Es ſkatijos neaprobeſchotâ tahlê un domaju: „Paſaulei naw gala un debeſim naw malas. Jhſtà dſihwe ir leela, kà paſaule, un augſta, kà debeſis.“

Nr.		Kap.
29.	**G. Hauptmana:** Gabriela Schilinga behgschana, tulk. A. Buhmanis	10
30.	**H. Heijermanſa:** Jeriba uf ſwehtibu, tulkojuſe A. Janſon	10
31/32.	**Andreja Upiſcha:** Nemeers, noweles	20
33.	**L.N.Tolſtoja:** Wehſtules, I. d. (1840—1880), tulkojis J. Janſons	10
34/35.	**W.Schekſpira:** Karalis Lirs, tulk. J. Rainis	20
36/37.	**F. f. Schillera:** Wilhelms Tells, tulkojis J. Rainis	20
38.	**K. Hamſuna:** Sapnotajs, tulk. K. Skalbe	10
39/40.	**H. Ibſena:** Brands, tulk. dſejâ J. Akuraters	20
41.	**I. Turgenewa:** Kauflis, tulk. A. Auſtriņſch	10
42.	**H. Heines:** Seemeļjuhra, tulk. J. Rainis	10
43.	**K. Skalbes:** Latwju dainu iſlaſe II, Bahru dſeeſmas	10
44/46.	Dr. **E. Meimana:** Eewads tagadnes eſtetikâ, tulk. J. Behrſiņſch	30
47/48.	**A. Strindberga:** Prezeti laudis I, tulk. A. Janſon	20
49.	**Oſkara Uailda:** Paſakas un ſtahſti, tulk. K. Skalbe	10
50/52.	**W. f. Getes:** Fauſts, II. daļa, tulk. J. Rainis	30
53.	**Pludona:** Maſâ Andula pirmâs behrnibas atminas	10
54.	**I. S. Turgenewa:** Aiſwehjâ, tulk. K. Skalbe	10

Pehdejee „Uniwerſalâs Bibliotekas" numuri:

Nr.		Kap.
55/56.	**J. Raiņa:** Selta ſirgs	20
57/58.	**L. N. Tolſtoja:** Hadſchi-Murats, tulkojis A. Buhmanis	20
59.	**J. Trübſwaſſera:** Meiſtara kungs, tulk. W. Dermanis	10
60.	**K. Skalbes:** Kà es brauzu Seemeļmeitas luhkotees	10

A. Gulbja apgahdibâ iſnahkuſchas ſchaj-
jaunas grahmatas:

J. Raiņa kopoti tulkojum

drukati uſ glihta papira,
ar R. Tillberga wahku ſihmejumu

1. **Fauſts.** I. daļa. Tragedija no Getes. 184 lap. p. . . . . .
2. **Demons.** Dſejojums no M. J. Lermontowa. I. un II. daļa, 62 lap. p.
3. **Swehtki Solhaugâ.** Drama 3 zehl. no Henrika Ibſena. 71 lap. p.
4. **Hannele.** Sapņu dſeja no Gerharda Hauptmaņa. 60 lap. p. .
5. **Ņatans Gudrais.** Dram. dſeja 5 zehl. no G. E. Leſinga. 179 lap. p.
6. **Karalis Lirs.** Tragedija 5 zehl. no W. Schekſpira. 149 lap. p. .
7. **Wilhelms Tells.** Drama 5 zehl. no Friedr. f. Schillera. 147 lap. p.
8. **Seemeļjuhra.** Heines, . . .
9. **Fauſts.** II. daļa. Tragedija no Getes. 285 lap. p. . . . . .

J. Raiņa: „Indulis un Arij

Jaunibas tragedija peezos zehleenos
Broſcheta, 267 lap. p. . . . . 150 k
Glihtâ eeſehjumâ 200

Andreja Upiſcha: „Nemeers"

Noweles
Broſcheta, 233 lap. p. . . . . 75 k

PG
9048
S5K3

Skalbe, Kārlis
Ka es braucu Zeemeļmeitas luhkotees

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY